

Sari Karlströmin oikaisuvaatimus kunnanhallituksen päätöksestä 28.9.2026 § 159 Vapaa-aikasihteerin viran lakkauttaminen ja irtisanominen

Kh 26.10.2026
311/01.01.05/2026

Valmistelija	Juha-Matti Näykki, kunnanjohtaja
Taustaa	Kunnanhallitus päätti 17.8.2026 § 119 käynnistää koko henkilöstöä koskevan yhteistoimintamenettelyn kunnan heikentyneen taloudellisen tilanteen vuoksi. Neuvotteluesityksen mukaan neuvotteluissa käsiteltiin muun muassa työtehtävien uudelleenjärjestelyjä ja enintään yhdeksän henkilön irtisanomisia taloudellisista ja tuotannollisista syistä. Yhteistoimintaneuvottelut käytiin 25.8.–8.9.2026, ja ne päättyivät erimielisinä. Työnantaja esitti yhteistoimintaelimen kokouksessa 8.9.2026 irtisanottavat tehtävät, mukaan lukien vapaa-aikasihteerin viran, sekä suunnitelman vapaa-aikasihteerin tehtävien uudelleenjärjestelystä. Kunnanhallitus päätti 14.9.2026 § 144 kohdassa 5 c, että vapaa-aikasihteerin virka lakkautetaan, vapaa-aikasihteerin irtisanotaan ja työt organisoidaan uudelleen tarvittaessa eri hallintokunnille ja henkilöille. Kunnanhallitus päätti lisäksi, että hallintosääntö saatetaan ajan tasalle päätettyjen muutosten osalta. Hyvinvointivaliokunta käsitteli vapaa-aikasihteerin irtisanomista 22.9.2026 § 65 ja päätti äänin 4–3 esittää kunnanhallitukselle, että vapaa-aikasihteerin ei irtisanota vaan hänet lomautetaan siihen saakka, kunnes viestintä- ja elinvoimakoordinaattorin määräaikainen työsuhte päättyy. Kunnanhallitus päätti 28.9.2026 § 159 yksimielisesti, että valiokunnan esitys ei anna aiheutta muutosta päätöksiin 14.9.2026 § 144, ja pitäytyi päätöksessään. Sari Karlström on toimittanut kunnalle 6.10.2026 päivätyn oikaisuvaatimuksen kunnanhallituksen päätöksestä 28.9.2026 § 159 sekä siihen liittyvästä päätöksestä 14.9.2026 § 144. Oikaisuvaatimus on esityslistan liitteenä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että kunnanhallitus kumoaa itseoikaisuna päätöksensä 28.9.2026 § 159 kokonaisuudessaan lainvastaisena ja virheellisessä järjestyksessä syntyneenä ja että vapaa-aikasihteerin viran lakkauttamista ja toimenpiteiden täytäntöönpanoa koskeva asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Oikaisuvaatimuksen mukaan kunnanhallitus on ylittänyt toimivaltansa. Hallintosäännön 58 §:n mukaan kunnanhallituksen toimivalta rajoittuu vapaa-aikasihteerin valintaan, kun taas valiokunta päättää alaistensa muiden vakinaisten viranhaltijoiden valinnasta ja kunnanjohtaja työsuhteiden henkilöstön ottamisesta. Päättäessään vapaa-aikasihteerin tehtävien uudelleenorganisoinnista eri hallintokunnille ja henkilöille kunnanhallitus olisi oikaisuvaatimuksen mukaan ottanut itselleen toimivallan päättää muiden hallintokuntien organisoitumisesta ja työsuhteiden sisällöstä. Ilmoitus hallintosäännön päivittämisestä ei oikaisuvaatimuksen mukaan laillista päätöstä, koska hallintosäännön muuttaminen kuuluu kuntalain 90 §:n mukaan valtuustolle.

Lisäksi oikaisuvaatimuksessa katsotaan, että päätös on viranhaltijalain 37 §:n vastainen, koska vapaa-aikasihteerin tehtävät eivät ole vähentyneet vaan ne jaetaan muille työntekijöille tai hankitaan ostopalveluina. Tämän osoittaisi päätöksen 14.9.2026 § 144 kirjaus, jonka mukaan irtisanomisten säästövaikutus ei huomioi irtisanomisista aiheutuvaa painetta ostopalvelujen hankintaan tai tehtävien uudelleenorganisoinnista johtuvaa palkkakompensaatiota.

Sovellettavat säännökset

Kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Kuntalain 137 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä asianosainen sekä kunnan jäsen.

Kuntalain 90 §:n mukaan kunnan viranomaisten toiminnasta, toimivallan jaosta ja tehtävistä annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä, jonka valtuusto hyväksyy.

Lappajärven kunnan hallintosäännön (kunnanvaltuusto 19.5.2025 § 21, voimaan 1.6.2025) 54 §:n 2 momentin mukaan kunnanhallitus päättää muiden kuin toimialajohtajien ja lukion rehtorin virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta. Hallintosäännön 58 §:n 2 momentin mukaan kunnanhallitus päättää muun muassa vapaa-aikasihteerin valinnasta. Valiokunta päättää 58 §:n 4 momentin mukaan alaistensa muiden kuin pykälässä erikseen lueteltujen vakinaisten viranhaltijoiden valinnasta. Hallintosäännön 72 §:n mukaan irtisanomisesta päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen.

Hallintosäännön 18 §:n mukaan kunnanhallitus ja valiokunnat määräävät alaisensa toimialan organisaatiosta ja tehtävistä siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty, ja kunnanhallitus päättää toimialojen välisestä tehtäväjaosta. Hallintosäännön 32 §:n mukaan sivistysjohtaja päättää hyvinvoinnin toimialan vastuualueista ja vastuuhenkilöistä. Vapaa-aikasihteerin tehtävistä ja ratkaisuvallasta määrätään hallintosäännön 33 §:ssä.

Viranhaltijalain 37 §:n mukaan työnantaja saa irtisanoa virkasuhteen, jos viranhaltijan tehtävät ovat vähentyneet olennaisesti ja pysyvästi taloudellisista tai tuotannollisista syistä taikka työnantajan toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvista syistä. Irtisanomisperustetta ei ole, jos viranhaltija voidaan sijoittaa tai kouluttaa toiseen tehtävään.

Yksilöidyt perusteet

Oikaisuvaatimuksen tutkiminen

Oikaisuvaatimuksen tekijä on ilmoittanut olevansa Lappajärven kunnan jäsen, joten hänellä on kuntalain 137 §:n mukainen oikeus tehdä oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa päätöksen 28.9.2026 § 159 osalta. Koska päätös § 159 koskee samaa asiaa kuin päätöksen 14.9.2026 § 144 kohta 5 c, kunnanhallitus arvioi oikaisuvaatimuksen molempien päätösten osalta siltä osin kuin ne koskevat vapaa-aikasihteerin virkaa.

Oikaisuvaatimuksessa vaadittu itseoikaisu käsitellään kuntalain 134 §:n mukaisena oikaisuvaatimuksena.

Toimivalta viran lakkauttamisessa ja irtisanomisessa

Kunnanhallitus on päättänyt vapaa-aikasihteerin viran lakkauttamisesta hallintosäännön 54 §:n 2 momentin nojalla. Vapaa-aikasihteerin virka ei ole

toimialajohtajan tai lukion rehtorin virka, joten sen lakkauttaminen kuuluu kunnanhallitukselle.

Vapaa-aikasihteerin valitsee hallintosäännön 58 §:n 2 momentin mukaan kunnanhallitus, joka on siten palvelussuhteeseen ottava viranomainen. Hallintosäännön 72 §:n mukaan irtisanomisesta päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen, joten myös irtisanominen kuuluu kunnanhallitukselle. Oikaisuvaatimuksessa viitattu 58 § koskee palvelussuhteeseen ottamista eikä viran lakkauttamista tai irtisanomista. Valiokunnan toimivalta 58 §:n 5 momentin mukaan koskee nimenomaisesti muita kuin pykälässä erikseen lueteltuja viranhaltijoita, eikä se siten koske vapaa-aikasihteeriä.

Tehtävien uudelleenjärjestely

Kunnanhallituksen päätöksen mukaan vapaa-aikasihteerin työt organisoidaan uudelleen tarvittaessa eri hallintokunnille ja henkilöille. Kyse on kunnanhallituksen linjauksesta tehtävien jakamisesta toimialojen kesken. Kunnanhallitus päättää hallintosäännön 18 §:n mukaan toimialojen välisestä tehtäväjaosta, ja osa tehtävistä siirtyy hyvinvoinnin toimialan ulkopuolelle, kuten avustusasiat hallinnon toimialalle sekä kesäasukasyhteistyö ja vapaa-ajan markkinointi elinvoimapalveluihin. Päätöksellä ei ole annettu työnjohdollisia määräyksiä yksittäisille työntekijöille eikä päätetty työsopimusten sisällöstä. Hyvinvoinnin toimialan sisäisestä tehtävien järjestämisestä, kuten kulttuuripalvelujen siirtämisestä kirjastonjohtajalle ja nuorisotyön järjestämisestä, päättävät hallintosäännön 18 §:n ja 32 §:n mukaisesti hyvinvointivaliokunta ja sivistysjohtaja. Yksittäisten henkilöiden tehtävistä päättävät heidän esihenkilönsä. Kunnanhallitus ei ole näin ollen ottanut itselleen muiden toimielinten toimivaltaa.

Hallintosäännön ajantasaistaminen

Kunnanhallituksen päätös perustuu päätöksentekohetkellä voimassa olleisiin hallintosäännön 54, 58 ja 72 §:ään, eikä sitä ole tehty tulevan hallintosäännön muutoksen varaan. Hallintosäännön 33 §:ssä on määrätty vapaa-aikasihteerin tehtävistä ja ratkaisuvallasta, ja vapaa-aikasihteeri mainitaan hallintosäännössä myös muun muassa vastuuviranhaltijana. Nämä määräykset ovat voimassa sellaisinaan niin kauan kuin virkasuhde jatkuu. Virkasuhde päättyy vasta irtisanomisajan kuluttua, ja siihen saakka viranhaltija hoitaa virkaansa hallintosäännön mukaisesti.

Kunnanhallitus on todennut, että hallintosääntö saatetaan ajan tasalle. Tällä tarkoitetaan sitä, että vapaa-aikasihteeriä koskevat määräykset ja hänelle hallintosäännössä osoitettu ratkaisuvallasta muutetaan valtuuston päätöksellä ennen virkasuhteen päättymistä. Menettely on kuntalain 90 §:n mukainen, eikä päätös ole tältä osin syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Irtisanomisperuste

Vapaa-aikasihteerin irtisanominen perustuu kunnan heikentyneeseen taloudelliseen tilanteeseen ja sen vuoksi toteutettavaan toiminnan uudelleenjärjestelyyn. Vuoden 2025 tilinpäätös oli 231 478,64 euroa alijäämäinen, tammi–kesäkuun 2026 tulos oli poistojen jälkeen noin 746 000 euroa alijäämäinen ja vuoden 2026 talousarvio on laadittu alijäämäiseksi. FCG:n laatiman talouden painelaskelman mukaan kunnan taseen ylijäämä uhkaa hävitä vuoteen 2030 mennessä ilman sopeutustoimia.

Uudelleenjärjestelyssä vapaa-aikasihteerin tehtävät jaetaan irtisanomisesityksen mukaan seuraavasti: kulttuuripalvelut kirjastonjohtajalle, liikuntapaikkojen hallinta urheilukentänhoitajalle, liikuntavuorojen varaus ja avainhallinta rakennusvalvontasihteerille, kesäasukasyhteistyö ja vapaa-ajan markkinointi viestintä- ja elinvoimakoordinaattorille, avustusasiat hallinto- ja taloussihteerille sekä nuorisotyö 4H-yhdistyksen ostopalveluna ja koulun nuorisotyönä. Kirjastonjohtajan työajasta on jo hallintosäännön 34 §:n mukaan 20 prosenttia varattu kulttuuripalvelujen järjestämiseen, ja liikunta-alueiden hallinta on hallintosäännön 33 §:n mukaan hoidettu yhdessä teknisen toimialan kanssa. Tehtävät sulautetaan siten olemassa oleviin tehtäväkokonaisuuksiin, eikä kokonaisen henkilötyövuoden tehtävälle vapaa-aikasihteerin virassa ole enää tarvetta.

Viranhaltijan tehtävät voivat vähentyä myös siten, että ne jaetaan toiminnan uudelleenjärjestelyn vuoksi muiden hoidettaviksi tai sulautetaan laajempiin tehtäväkokonaisuuksiin, jolloin viran tehtäväkuva erillisenä kokonaisuutena lakkaa (KHO 458/2016). Viranhaltijalain 37 §:n 2 momentin mukaan edellytyksenä on, että samankaltaisiin tehtäviin ei oteta uutta henkilöä ja että järjestely tosiasiallisesti vähentää työnantajan tarjolla olevia tehtäviä. Vapaa-aikasihteerin tehtävät sulautetaan olemassa oleviin tehtäväkokonaisuuksiin lisäämättä henkilöstöä, ja nuorisotyön hankintaa jatketaan ostopalveluna, kuten tähänkin saakka. Kunnan tarjolla olevat tehtävät vähenevät siten yhdellä henkilötyövuodella.

Oikaisuvaatimuksessa lainattu päätöksen 14.9.2026 § 144 kirjaus koskee irtisanomisten säästölaskelman epävarmuutta. Sillä ei ole todettu, että tehtävät säilyisivät ennallaan. Vapaa-aikasihteerin viran lakkauttamisen arvioitu säästö on vuodesta 2027 alkaen noin 55 900 euroa vuodessa sivukuluineen. Työnantaja on arvioinut kaikkien irtisanomisten säästövaikutukseksi noin 90 000 euroa vuodessa, kun mahdolliset ostopalvelut ja palkkakompensaatiot otetaan huomioon. Säästö on siten todellinen.

Kunnalla ei ole ollut tarjota vapaa-aikasihteerille muuta hänen koulutustaan ja kokemustaan vastaavaa tehtävää, johon hänet olisi voitu sijoittaa tai kouluttaa. Työnantajalla on lakisääteinen takaisinottovelvollisuus ja velvollisuus tarjota työtä tuotannollisin ja taloudellisin syin irtisanotuille työntekijöille/viranhaltijoille, mikäli koulutusta ja kokemusta vastaavaa työtä ilmenee.

Hyvinvointivaliokunnan esitys

Kunnanhallitus on 28.9.2026 § 159 arvioinut hyvinvointivaliokunnan esityksen vapaa-aikasihteerin lomauttamisesta irtisanomisen sijaan. Lomautus on tarkoitettu tilapäisiin tilanteisiin, eikä se vastaa pysyvään talouden sopeutustarpeeseen eikä toteutettavaan pysyvään toiminnan uudelleenjärjestelyyn. Hallintosääntö ei edellytä valiokunnan lausuntoa kunnanhallituksen toimivaltaan kuuluvassa asiassa, mutta valiokunnan kanta on käsitelty ennen päätöstä § 159.

Yhteenveto

Kunnanhallitus on päättänyt vapaa-aikasihteerin viran lakkauttamisesta ja viranhaltijan irtisanomisesta hallintosäännön 54, 58 ja 72 §:n mukaisen toimivaltansa rajoissa. Tehtävien uudelleenjärjestelyä koskeva linjaus kuuluu kunnanhallituksen toimivaltaan toimialojen välisen tehtäväjaon osalta, ja hyvinvoinnin toimialan sisäisistä järjestelyistä päättävät hallintosäännön mukaiset viranomaiset. Hallintosäännön vapaa-

aikasihteeriä koskevat määräykset muutetaan valtuuston päätöksellä ajantasaisiksi. Irtisanomiselle on viranhaltijalain 37 §:n mukainen peruste, koska viran tehtävät ovat vähentyneet pysyvästi kunnan taloudellisista syistä toteutettavan toiminnan uudelleenjärjestelyn vuoksi.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Juha-Matti Näykki
Päätösehdotus	Lappajärven kunnanhallitus päättää, että oikaisuvaatimus hylätään perusteettomana.
Päätös	
Lisätietoja antaa	kunnanjohtaja Juha-Matti Näykki, puh. 044 3699 505 tai s-posti juha-matti.naykki(at)lappajarvi.fi